

Культура розглядається як додатковий ресурс для підвищення продуктивності праці та ефективності державних інститутів. Культура здатна вдосконалювати свідомість суспільства і виводити його на новий історичний етап розвитку. Саме така соціокультурна модернізація дозволяє будь-якій країні ефективно розвиватися, налагоджувати громадські та міжнародні зв'язки і зберігати свої традиції, не нехтуючи при цьому новими технологіями і досягненнями матеріальної культури.

## **КРИЗИ ЦИВІЛІЗАЦІЇ ТА ПРОБЛЕМИ ЇХ ВИРІШЕННЯ НА ЛОКАЛЬНОМУ РІВНІ**

**Регунова О.А.**

*Науковий керівник – Москвіна А.О., канд. екон. наук, доцент*

Людство вступило в третє тисячоліття не тільки зі значними досягненнями, а й з проблемами, які не мають аналога в минулому. В обох випадках їх джерелом виступає людина, яка володіє безумовно великими знаннями про світ, але, як показав час, не стала мудрішою від зростаючого обсягу знань і новітніх технологій. Зростає розрив між знаннями і мудрістю, про що свідчить виникнення, збільшення і поглиблення особливого роду проблем, які отримали назву глобальних, - ознака кризи сучасної цивілізації.

Глобальні проблеми сучасності – це проблеми, які є загально-світовими, такими, що зачіпають інтереси усіх держав і націй, класів, соціальних груп, кожної людини зокрема. Це сукупність суперечливих процесів, які становлять зміст сучасної кризи світової цивілізації. Ці проблеми створюють загрозу розвитку і навіть існуванню всіх країн світу і потребують для відвернення цих катастрофічних наслідків спільних зусиль. Вчені виділяють два основні джерела виникнення глобальних проблем сучасності:

1) поглиблення суперечностей між людиною та природою, які ведуть до виникнення екологічних, продовольчих, енергетичних, природно-сировинних проблем;

2) розширення зони суперечностей між народами, людьми взагалі, що має наслідком виникнення проблем війни та миру, захисту і розвитку духовного середовища, демографічного розвитку, боротьби із злочинністю, міжнародним тероризмом, поширення небезпечних хвороб тощо.

Зараз до всеосяжних, тобто глобальних, проблем людства відносять:

1) демографічну проблему, яка спричинила швидке зростання населення в найбідніших країнах світу та зменшення його у розвинутих;

2) екологічну проблему, пов'язану з інтенсивним руйнуванням довкілля, що робить нашу планету непридатною для життя;

3) проблему забезпечення людства всіма видами ресурсів, у тому числі й продовольчими, енергетичними тощо;

4) геополітичні проблеми, які породжують воєнні конфлікти і загрожують людству самовбивчою світовою війною;

5) проблему поглиблення нерівності й нерівномірності розвитку різних націй, країн, регіонів тощо, що постійно створює регіональну і світову напруженість, - світову соціальну нерівність.

Це найголовніші комплексні проблеми людства, а розвиток цивілізації на планеті постійно породжує нові й нові. Так, людству почала загрожувати страшна хвороба СНІД. Поширюються наркоманія, злочинність, тероризм, відмирають традиційні духовні цінності.

Краще технічно озброюючись, людина не стає кращою морально. У цьому, напевно, криються причини виникнення всіх глобальних проблем людства.

Всі ці проблеми змусили людство активно шукати вихід із створеної ним же глобальної кризи, яка грізно наступає, шукати можливості зберегти біосферу і нормальні умови життя на Землі для майбутніх поколінь, будувати концепції і теорії виживання, моделювати ситуації і сценарії майбутнього. Перевага надається глибокій біологізації та екологізації сільськогосподарського виробництва та засобів утилізації промислових, енергетичних та транспортних відходів. Даний процес повинен включати як зміну світової економічної стратегії, господарських і технологічних заходів, так і глибоку переоцінку людських цінностей, встановлення нових норм поведінки людей, формування нової ідеології і філософії життя.

Ці проблеми стосуються кожного з нас. Тому потрібно починати рятувати людство з себе, свого міста, країни. Необхідно звертати увагу на ці проблеми не в ракурсі світового масштабу, а з локальної точки зору. Якщо починати займатися вирішенням цих проблем на локальному рівні, створюючи в містах систему ефективної утилізації відходів, впроваджуючи ресурсозберігаючі технології, підвищуючи культурний та освітній рівень, проводячи пропаганду профілактики захворювань та здорового способу життя, розвиваючи охорону здоров'я, впроваджуючи цінності людинолюбства та довіри, усвідомлюючи необхідність коеволюції людини і природи тощо, це буде вже багато в масштабах світової системи.